Co-funded by the European Union

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЗНАЊА И ВЕШТИНА СТЕЧЕНИХ ТОКОМ МОБИЛНОСТИ У ОКВИРУ КА121 ERASMUS+ ПРОЈЕКТА НАШЕ ШКОЛЕ

У оквиру КА121 Erasmus+ пројекта Основне школе „IV краљевачки батаљон“ реализоване су мобилности ученика и наставника у Бечу (Аустрија), Манијагу (Италија) и Ђели на Сицилији (Италија). Мобилности нису посматране као издвојене активности, већ као део континуираног процеса професионалног и личног развоја, чији је циљ преношење европских примера добре праксе у свакодневни рад школе.

Уочени приступи – ученички усмерена, истраживачка и искуствена настава, кооперативно учење, CLIL и TEAL, употреба дигиталних алата, интердисциплинарно повезивање садржаја, учење у аутентичном окружењу и практичне активности – прилагођени су узрасту ученика и условима наше школе. На тај начин су резултати мобилности претворени у конкретне наставне активности, угледне часове, еколошке акције, ученичке пројекте и активности дисеминације.

Имплементација је непосредно повезана са циљевима Erasmus+ акредитације школе: развијањем страних језика, еколошке свести и одговорности, предузетничких компетенција, социјалних и интеркултуралних вештина и дигиталних компетенција. Посебна вредност остварених активности огледа се у томе што су учесници мобилности своја искуства делили са другим наставницима и ученицима, чиме је ефекат пројекта проширен на ширу школску заједницу и локално окружење.

БЕЧ

Тања Радовић, професор енглеског језика и Erasmus+ координатор – финансијска писменост, предузетништво, животне и еколошке вештине

Искуства стечена током мобилности у Бечу примењена су у раду са ученицима кроз активности које повезују функционално знање са реалним животним ситуацијама. Посебно је примењен приступ који је током посете школи домаћину показао значај практичног учења, тимског рада, самосталности и доношења одлука. На часу одељењског старешине у одељењу VII-3 реализована је радионица планирања ограниченог буџета и припреме сендвича за групу. Ученици су анализирали цене намирница, правили списак потребних производа, рачунали трошкове, бирали између различитих могућности и распоређивали улоге унутар групе.

Активност је повезала математичка знања са финансијском писменошћу, здравом исхраном, одговорном потрошњом и предузетништвом. Ученици су морали да ускладе расположива средства са квалитетом и потребама групе, да образложе своје одлуке и да након реализације процене успешност рада. На тај начин развијани су рационално доношење одлука, одговорност, комуникација, сарадња, самосталност и практичне животне вештине. Посебна вредност активности је у томе што су ученици учили кроз ситуацију блиску свакодневном животу, а не само кроз теоријско објашњење.

Као професор енглеског језика, Тања Радовић је искуства са мобилности у Бечу и Ђели повезала и са еколошким образовањем. Са ученицима трећег разреда реализована је тематска целина „ЕКО агенда“, у којој су ученици од пластике, картона, папира и других употребљених материјала израђивали играчке, животиње, кућице, превозна средства и друге предмете. Приликом представљања радова користили су енглески језик: описивали су производ, материјале и поступак израде. Тако су језичке компетенције повезане са креативним и практичним радом, а ученици су истовремено развијали свест о рециклажи, поновној употреби материјала и одговорном односу према животној средини.

Ове активности показују да су искуства са мобилности пренета у редовну школску праксу кроз два важна правца – развој предузетничких и животних компетенција и повезивање учења страних језика са еколошким темама. Практичан рад, креативност, сарадња и ученичка активност омогућили су да се циљеви акредитације остварују међусобно повезано, а не изоловано. Додатну вредност представља то што су ученици учесници мобилности, попут Мајде Аранђеловић, своја искуства могли да пренесу вршњацима и тако допринесу дисеминацији резултата пројекта.

Нада Тијанић, наставница српског језика и књижевности – дигитално, сарадничко и интеркултурално учење

Након мобилности у Бечу, Нада Тијанић је искуства ученика и примере савремених, интерактивних облика рада пренела у наставу српског језика и књижевности. Дана 9. јуна 2026. године реализован је час систематизације градива у облику ученичког квиза знања. Ученици су самостално осмислили питања и припремили дигиталне и визуелне садржаје, а затим преузели улогу водитеља квиза. Оваква организација омогућила је да ученици истовремено буду учесници и креатори процеса учења.

Кроз тимске задатке и интерактивна питања ученици су обнављали књижевнотеоријске појмове и анализирали књижевна дела, повезујући их са историјским догађајима, личностима и културним наслеђем различитих народа. Задаци су укључивали препознавање историјских личности, догађаја и културних споменика на основу фотографија, као и уочавање заједничких мотива, тема и вредности у књижевностима различитих народа. На тај начин наставни садржаји су добили и европску и интеркултуралну димензију.

Ученичко преузимање улоге модератора захтевало је самосталност, одговорност, јасно изражавање и сарадњу. Употреба дигиталних алата и мултимедијалних материјала допринела је развоју дигиталних компетенција, док су дискусија, тимски рад и јавно представљање јачали комуникацијске и социјалне вештине. Посебан допринос представља развијање свести о културној разноликости и заједничким вредностима европског културног простора.

Овај час представља конкретан пример дисеминације резултата мобилности и преношења савремених метода рада у редовну наставу. Уместо да ученичко искуство из Беча остане лично искуство учесника, оно је искоришћено као подстицај за креирање активности која развија ученичку аутономију, дигиталне и комуникацијске компетенције, сарадњу и интересовање за европско културно наслеђе. На тај начин су циљеви акредитације повезани кроз једну функционалну и ученички усмерену активност.

Снежана Шашић, учитељица – социјалне вештине, интегрисана и истраживачка настава

Снежана Шашић је искуства стечена током Erasmus+ мобилности применила кроз активности које ученицима омогућавају активну улогу, сарадњу и учење кроз практично искуство. У одељењу IV-5 реализован је тематски дан „Дан розе мајица – без розе мајица“, под називом „Видим те – чујем те – стојим уз те“, усмерен на развој емпатије, културу дијалога, одговорност и подршку међу ученицима. Социјалне и емоционалне вештине обрађиване су кроз интеграцију српског језика, математике, ликовне и музичке културе.

Кроз активности попут „Кад сам био/била на нечијем месту“ ученици су учили да ситуацију сагледају из перспективе другог. На српском језику преобликовали су речи и поруке које могу да повреде у подржавајућу комуникацију, док су у математици повезивали појам дељења са праведном поделом времена, пажње, помоћи и поштовања. „Невидљиви музеј доброте“ омогућио је ликовно изражавање ситуација помоћи и подршке, а на музици су ученици кроз звук представљали различита осећања и заједништво. Завршна активност „Писмо које нико не мора да прочита“ подстакла је личну рефлексију.

Други значајан пример је интегрисани угледни час „Тајна чаробних смеша – Смеше око нас, од кухиње до лабораторије“, реализован заједно са наставницом хемије Светланом Керечки. Учионица је организована као „кухињска лабораторија“, а ученици су у хетерогеним групама радили на пет истраживачких станица. Изводили су једноставне огледе, посматрали промене, бележили запажања, дискутовали и формулисали закључке. Практични задаци повезани су са ситуацијама из свакодневног живота, а примењени су кооперативно, проблемско и STEM учење, игра улога и мултимедијални садржаји.

У припреми наставних материјала коришћени су дигитални алати и вештачка интелигенција, што је искуства са мобилности додатно повезало са развојем дигиталних компетенција. Оба примера показују да је Снежана Шашић примену европских приступа усмерила ка развоју социјалних вештина, самосталности, сарадње, критичког мишљења и истраживачког духа. Посебно је значајно што су ученици учили кроз реалне ситуације, практичан рад и рефлексију, што представља трајнији облик имплементације од једнократног преношења информација.

Александар Мировић, професор историје – амбијентална настава и европска димензија културног наслеђа

Искуства стечена током Erasmus+ мобилности у Бечу, посебно посета дворском комплексу Шенбрун, Александар Мировић је применио у настави историје кроз амбијентално и истраживачко учење. Дана 20. маја 2026. године са ученицима VI разреда реализовао је наставу на археолошком локалитету Felix Romuliana (Гамзиград), чиме су ученици наставне садржаје проучавали у аутентичном историјском окружењу.

Ученици су били подељени у истраживачке групе и добили различите задатке: проучавали су остатке царске палате, римску архитектуру и начин градње, мозаике, путеве и системе водоснабдевања. Таква организација омогућила је активно учешће, самостално истраживање, поделу одговорности и тимски рад. Посебан део часа било је поређење Felix Romuliane са Шенбруном, при чему су ученици уочавали сличности и разлике у организацији простора, архитектури, намени и значају оба комплекса.

Поређењем два културна простора ученици су повезивали националну и европску историју и развијали способност анализе, поређења и извођења закључака. Завршна дискусија била је усмерена на значај очувања културних споменика и разумевање културног наслеђа као сведочанства различитих историјских периода и дела заједничког европског простора.

Ова активност показује како се пример добре праксе уочен у европском образовном окружењу може прилагодити домаћем контексту. Ученици су, поред историјских знања, развијали сарадњу, критичко мишљење, комуникацију и одговоран однос према културној баштини. Истовремено је јачана европска димензија образовања – разумевање да очување националног наслеђа није одвојено од ширег европског културног простора.

МАНИАГО

Милан Вучетић, професор историје – CLIL, TEAL, страни језик и дигитално учење

Након Erasmus+ job shadowing мобилности у школи Instituto Evangelista Torricelli у Маниагу, Милан Вучетић је у наставу историје пренео савремене методичке приступе, пре свега CLIL и TEAL. На билингвалном часу посвећеном Балканским ратовима део наставе реализован је на енглеском језику, чиме су историјски садржаји повезани са развојем језичких компетенција. Ученици су кроз истраживање, анализу извора и дискусију били активни учесници процеса учења.

Посебан део часа била је дебата „Да ли су Балкански ратови били борба за ослобођење или борба за моћ?“, која је ученике подстакла да аргументују ставове, слушају другачија мишљења и развијају критичко мишљење и толеранцију. У групном раду истраживали су улоге Србије, Османског царства, Бугарске и великих сила, чиме су историјске чињенице повезане са сложеним узроцима и последицама историјских процеса.

У настави су коришћени дигитални и AI алати за анализу историјских извора, израду временских линија и презентација и превођење појмова, као и Kahoot, Mentimeter, дигиталне мапе и мултимедијални садржаји. Тиме је наставни процес постао интерактивнији, а ученици су развијали дигиталну писменост, способност истраживања и селекције информација и одговорну употребу технологије.

Преношењем ових приступа са мобилности у редовну наставу остварена је повезаност више циљева Erasmus+ акредитације: страни језици кроз CLIL, дигиталне вештине кроз савремене алате, социјалне вештине кроз тимски рад и дебату и критичко мишљење кроз истраживачки приступ. Пример показује да је искуство из Маниага допринело промени улоге ученика – од примаоца информација ка активном истраживачу и учеснику у настави.

Драгана Милићевић, професор музичке културе – сарадња, креативност и тимски дух

Пример добре праксе школског бенда уочен током Erasmus+ мобилности у Маниагу пренет је у наставу музичке културе са ученицима VII/2 и VII/3. Након презентације и разговора о значају сарадње и усклађености у ансамблу, ученици су учествовали у заједничком музицирању, користећи тело као инструмент и примењујући различите ритмичке обрасце.

Ученици су најпре увежбавали појединачне деонице, а затим их повезивали у заједничко извођење. Тако су непосредно искусили значај слушања других, усклађивања, преузимања одговорности за сопствени део задатка и заједничког рада на истом циљу. Активност је поред музичких способности развијала комуникацију, сарадњу, креативност, координацију и тимски дух.

Овакав приступ одговара искуствима из Маниага, где је заједничко музицирање било средство не само музичког већ и социјалног развоја ученика. Прилагођавањем активности условима наше школе, пример добре европске праксе постао је део редовне наставе. На тај начин директно су подржани циљеви акредитације који се односе на социјалне вештине, сарадњу, самопоуздање и активно учешће ученика.

Милош Дедеић, наставник информатике и рачунарства – дигиталне вештине и екологија

Искуства са Erasmus+ job shadowing мобилности у Маниагу Милош Дедеић је применио кроз час информатике посвећен очувању воде и програмирању у Python-у. Час је реализован на енглеском језику, чиме су дигиталне и језичке компетенције повезане са еколошким образовањем. Ученици VI разреда су кроз конкретан животни проблем учили употребу функција input() и print(), променљивих и једноставних израчунавања.

У практичном задатку ученици су израчунавали количину воде која се може уштедети скраћивањем времена туширања, најпре на дневном, а затим на месечном нивоу. Рад у пару подстицао је размену идеја и заједничко решавање проблема. Овакво повезивање програмирања са реалном животном ситуацијом показало је ученицима да дигиталне компетенције имају примену у решавању проблема важних за заштиту животне средине.

Час је истовремено развијао одговорност, рационално размишљање и свест о значају природних ресурса. Примена енглеског језика у контексту информатике дала је ученицима прилику да језик користе функционално, док је практичан задатак подстакао сарадњу и самосталност. Ова активност зато обједињује три приоритетна циља акредитације – дигиталне и језичке компетенције и еколошку одговорност.

Наставник физичког и здравственог васпитања – активна настава, сарадња и здрави стилови живота

На основу искустава стечених током Erasmus+ Job Shadowing мобилности у Маниагу реализован је угледни сараднички час физичког и здравственог васпитања у VIII разреду који суреализовали наставници Јелена Ристовић и Дејан Марковић, учесници мобилностиу Маниагу у Италији. У организацију часа пренети су елементи добре европске праксе: рад по станицама, активно учешће свих ученика, праћење индивидуалног напретка и подстицање сарадње и фер-плеја.

Ученици су били подељени у пет група и ротирали се на станицама посвећеним координацији и агилности, прецизности, функционалном тренингу, тимском раду и равнотежи. Кроз практичне задатке са чуњевима, обручима, вијачама, лоптама и медицинкама били су континуирано активни и преузимали одговорност за сопствени рад. Наставници су је давали индивидуалне корекције и подстицали сарадњу, поштовање правила и фер-плеј.

У завршном делу часа ученици су кроз кратку дигиталну евалуацију или разговор рефлектовали о искуству, тежини и занимљивости активности и значају физичке активности за здравље. На овај начин су практично учење и кретање повезани са самопроценом, одговорношћу и здравим животним навикама. Пример показује да су искуства са мобилности у Маниагу допринела не само промени организације часа већ и јачању социјалних вештина, тимског духа, самосталности и активног односа ученика према сопственом здрављу.

ЂЕЛА – СИЦИЛИЈА

Светлана Керечки, наставница хемије и Ивана Пејковић, наставница математике – екологија, eTwinning и локална заједница

Искуства стечена током Erasmus+ мобилности у Ђели на Сицилији повезана су са eTwinning пројектом „Green Steps“, усмереним на развијање еколошке свести и одговорног односа према природним ресурсима и копненим и морским екосистемима. Светлана Керечки је током мобилности посетила школу Istituto Comprensivo Statale Salvatore Quasimodo и учествовала у еколошким активностима, укључујући чишћење плаже.

По повратку, искуство није остало на нивоу разговора о мобилности, већ је претворено у конкретну акцију у локалној заједници. Ученици су учествовали у чишћењу реке Ибар и Парка Светог Саве у Краљеву, чиме су повезали искуство са Сицилије са потребама сопственог окружења. Тај корак представља јасан пример одрживости резултата мобилности: искуство из међународног окружења пренето је вршњацима, повезано са eTwinning пројектом и претворено у конкретно деловање.

У реализацији „Green Steps“ учествовале су Светлана Керечки и Ивана Пејковић, заједно са партнерима из Турске. Ученици су истраживали еколошке проблеме, осмишљавали могућа решења и кроз сарадднички рад развијали истраживачке вештине, креативност, тимски рад и способност решавања проблема. Међународна сарадња у eTwinning окружењу додатно јача дигиталне и комуникацијске компетенције.

Повезивање чишћења плаже на Сицилији са чишћењем Ибра и Парка Светог Саве показује да су циљеви Erasmus+ акредитације – посебно екологија, социјалне вештине и дигитална сарадња – претворени у конкретне активности. Ученици су постали носиоци промене у локалној заједници, а искуство мобилности добило је трајнији смисао кроз активну примену и укључивање других ученика.

ДИСЕМИНАЦИЈА РЕЗУЛТАТА – ERASMUS+ ДАН

Значајан део имплементације представљала је и дисеминација резултата кроз Erasmus+ дан реализован у школском амфитеатру пред ученицима петог и седмог разреда, наставницима и гостима. Представљене су све три реализоване мобилности – Беч, Маниаго и Ђела – као и лична искуства учесника, нова знања и примери добре праксе. Програм су водиле ученице Мајда Аранђеловић и Невена Здравковић, учеснице Erasmus+ активности, чиме су сами ученици добили улогу преносилаца резултата.

Посебно су истакнути резултати у области страних језика, екологије, предузетништва, дигиталних и социјалних компетенција и интеркултуралне сарадње. Представљени су и eTwinning пројекти, чиме је показана повезаност Erasmus+ активности са другим облицима међународне сарадње и дигиталног повезивања. На тај начин ученицима је показано да међународно учење не престаје повратком са мобилности, већ може да се настави кроз пројектне и дигиталне активности.

Erasmus+ дан је имао и шири ефекат на видљивост пројекта, јер је реализацију пропратила РТВ Краљево. Тако су резултати пројекта представљени не само школској већ и широј локалној заједници. Догађај је допринео мотивисању ученика и наставника за будуће учешће у међународним активностима и показао да дисеминација није само представљање резултата већ и начин да се стечена знања и искуства даље користе и умножавају.

https://www.youtube.com/watch?v=6XOVCUbolLM&t=16s

https://www.youtube.com/watch?v=gP_n4ffhE28&t=2s

ЗАКЉУЧАК

Анализа реализованих активности показује да је имплементација Erasmus+ мобилности остварена кроз различите наставне предмете и облике рада, али са јасном заједничком идејом – европска искуства претворити у конкретне промене у учионици и школској заједници. Беч је посебно допринео развоју ученичке аутономије, практичних и предузетничких компетенција, дигиталног и интеркултуралног учења; Маниаго је подстакао примену CLIL/TEAL приступа, активне наставе, дигиталних алата и сарадничког учења; док је Ђела снажно повезала међународно искуство са екологијом, културом, локалном заједницом и eTwinning сарадњом.

Најзначајнији резултат није само број реализованих активности већ њихова међусобна повезаност и одрживост. Искуства са мобилности пренета су другим наставницима и ученицима, прилагођена домаћем контексту и коришћена као основа за нове часове, пројекте, еколошке акције и активности дисеминације. На тај начин су приоритети Erasmus+ акредитације – страни језици, екологија, предузетништво, социјалне и дигиталне вештине – постали видљиви у свакодневном раду школе, а резултати мобилности добили трајнији образовни и васпитни ефекат.

Тања Радовић, Еразмус+ координатор школе

